

Tartalom

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Európai Bizottság

2023/C 84/01	Euroátváltási árfolyamok – 2023. március 6.	1
--------------	--	---

Európai adatvédelmi biztos

2023/C 84/02	Az európai adatvédelmi biztos által az előzetes utasinformációk (API) gyűjtéséről és továbbításáról szóló rendeletekre irányuló javaslatokra vonatkozóan kiadott vélemény összefoglalója (A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: https://edps.europa.eu)	2
--------------	---	---

A TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

2023/C 84/03	Az 5. cikk (2) bekezdése szerint benyújtandó információk – Európai Területi együttműködési csoportosulás (ETT) létrehozása (Az Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 1082/2006/EK rendelete (HL L 210., 2006.7.31., 19. o.))	5
--------------	---	---

V Hirdetmények

KÖZIGAZGATÁSI ELJÁRÁSOK

Európai Bizottság

2023/C 84/04	Pályázati felhívás vezető versenypolitikai közigazdász állás betöltésére (AD 14-es besorolás) – Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) – Ideiglenes alkalmazotti megbízás az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 2. cikkének a) pontja szerint – COM/2023/10427	8
--------------	--	---

EGYÉB JOGI AKTUSOK

Európai Bizottság

2023/C 84/05

Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2023. március 6.

(2023/C 84/01)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam
USD USA dollár	1,0646	CAD Kanadai dollár	1,4493
JPY Japán yen	144,64	HKD Hongkongi dollár	8,3570
DKK Dán korona	7,4423	NZD Új-zélandi dollár	1,7188
GBP Angol font	0,88630	SGD Szingapúri dollár	1,4324
SEK Svéd korona	11,1590	KRW Dél-Koreai won	1 381,49
CHF Svájci frank	0,9947	ZAR Dél-Afrikai rand	19,3688
ISK Izlandi korona	149,70	CNY Kínai renminbi	7,3802
NOK Norvég korona	11,1109	IDR Indonéz rúpia	16 326,06
BGN Bulgár leva	1,9558	MYR Maláj ringgit	4,7673
CZK Cseh korona	23,545	PHP Fülöp-szigeteki peso	58,510
HUF Magyar forint	377,00	RUB Orosz rubel	
PLN Lengyel zloty	4,7090	THB Thaiföldi baht	36,761
RON Román lej	4,9205	BRL Brazil real	5,5356
TRY Török líra	20,1236	MXN Mexikói peso	19,1419
AUD Ausztrál dollár	1,5807	INR Indiai rúpia	87,1445

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos által az előzetes utasinformációk (API) gyűjtéséről és továbbításáról szóló rendeletekre irányuló javaslatokra vonatkozóan kiadott vélemény összefoglalója

(2023/C 84/02)

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján:
<https://edps.europa.eu>)

Az Európai Bizottság 2022. december 13-án az előzetes utasinformációk (API) gyűjtéséről és továbbításáról két jogalkotási javaslatot adott ki: az előzetes utasinformációknak (API) a külső határok ellenőrzésének javítása és megkönnyítése céljából történő gyűjtéséről és továbbításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot („API határigazgatási javaslat”), és az előzetes utasinformációknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő gyűjtéséről és továbbításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot („API bűnüldözési javaslat”) (együttesen „a javaslatok”).

Az API határigazgatási javaslat célja a külső határokon végzett határellenőrzések hatékonyságának és eredményességének fokozása és megkönnyítése, az illegális bevándorlás elleni küzdelem, valamint a hatályban lévő 2004/82/EK⁽¹⁾ tanácsi irányelv („API-irányelv”) hatályon kívül helyezése. Az API bűnüldözési javaslat célja az előzetes utasinformációknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából a légi fuvarozók általi gyűjtésére és továbbítására vonatkozó jobb szabályok megállapítása, kiegészítve a hatályban lévő (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ 2016/681 irányelvet („PNR-irányelv”).

Figyelembe véve, hogy a javaslatokból eredő adatkezelési műveletek megfelelnek az uniós jogban előírt, már meglévő adatkezelési műveleteknek, vagy kiegészítik azokat, a vélemény elsősorban az EU-n belüli légi járatok által leadott előzetes utasinformációk tervezett kezelésének szükségességére és arányosságára, valamint a PNR-irányelvvel való, az EUB C-817/19⁽³⁾ sz. ügyben hozott ítéletében értelmezett összeegyeztethetőségére összpontosít.

Bár az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az EU-n belüli légi járatokat illetően javasolt megoldás nagyjából elégséges az EUB által a PNR-irányelv 2. cikkére vonatkozóan hozott ítéletnek való megfelelés biztosításához, ennek ellenére felkéri a társjogalkotókat, hogy mérlegeljék harmonizált kritériumok kidolgozását az olyan EU-n belüli légi járatok kiválasztása tekintetében, amelyekről a Bíróság által meghatározott feltételekkel összhangban előzetes utasinformációkat kell gyűjteni. Emellett az európai adatvédelmi biztos javasolja az előzetes utasinformációknak az útválasztóban végzett kezelése biztonságosságának további megerősítését kiegészítő biztosítékokkal, például az előzetes utasinformációk álnevesítésével és/vagy titkosításával, amennyiben ez technikailag és műveletileg megvalósítható.

A vélemény más konkrét ajánlásokat is tartalmaz, például azt, hogy a javaslatokban egyértelművé kell tenni, hogy amennyiben az útválasztó technikai okokból nem tudja továbbítani a légi fuvarozók által leadott előzetes utasinformációkat az illetékes nemzeti hatóságoknak, az adatokat automatikusan törölni kell.

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2022. december 13-án az előzetes utasinformációk gyűjtéséről és továbbításáról két jogalkotási javaslatot adott ki („a javaslatok”):

⁽¹⁾ A Tanács 2004. április 29-i 2004/82/EK irányelve a fuvarozók utasadatak közlésére vonatkozó kötelezettségéről (HL L 261., 2004.8.6., 24. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/681 irányelve (2016. április 27.) az utas-nyilvántartási adatoknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és üldözése céljából történő felhasználásáról (HL L 119., 2016.5.4., 132. o.).

⁽³⁾ ECLI:EU:C:2022:491

- az előzetes utasinformációknak (API) a külső határok ellenőrzésének javítása és megkönnyítése céljából történő gyűjtéséről és továbbításáról, az (EU) 2019/817 rendelet és az (EU) 2018/1726 rendelet módosításáról, valamint a 2004/82/EK⁽⁴⁾ tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot,
 - az előzetes utasinformációknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő gyűjtéséről és továbbításáról, valamint az (EU) 2019/818⁽⁵⁾ rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot.
2. Az API határigazgatási javaslat célja a külső határokon végzett határellenőrzések hatékonyságának és eredményességének fokozása és megkönnyítése, valamint az illegális bevándorlás elleni küzdelem⁽⁶⁾, így a hatályban lévő 2004/82/EK irányelv felváltása.
3. Az API bűnüldözési javaslat célja az előzetes utasinformációknak a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából a légi fuvarozók általi gyűjtésére és továbbítására vonatkozó jobb szabályok megállapítása⁽⁷⁾, kiegészítve a hatályban lévő (EU) 2016/681 irányelvet.
4. A javaslatok összhangban állnak a 2021. júniusi schengeni stratégiával, amelyet a Bizottság „A teljeskörűen működő és reziliens schengeni térség kialakítására vonatkozó stratégia” című közleményében ismertetett, és amely kifejezetten hangsúlyozta, hogy az előzetes utasinformációk és az utas-nyilvántartási adatállomány fokozott felhasználására van szükség a belső biztonság jelentős fokozása érdekében, figyelemmel a személyes adatok védelméhez való alapvető jogra és a szabad mozgáshoz való alapvető jogra⁽⁸⁾. Emellett nemzetközi szinten az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) többször is felszólított az API- és PNR-rendszerek bűnüldözési célú létrehozására és globális bevezetésére⁽⁹⁾.
5. Az európai adatvédelmi biztos a jelen véleményét az Európai Bizottság által 2022. december 14-én folytatott konzultációra válaszul az európai uniós adatvédelmi rendelet⁽¹⁰⁾ 42. cikkének (1) bekezdése alapján adta ki. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy az API határigazgatási javaslat (44) preambulumbekzdése és az API bűnüldözési javaslat (29) preambulumbekzdése hivatkozik erre a konzultációra. E tekintetben az európai adatvédelmi biztos azt is pozitívként jegyzi meg, hogy a javaslatokkal kapcsolatban az európai uniós adatvédelmi rendelet (60) preambulumbekzdésének megfelelően korábban informálisan egyeztetettek vele.
6. Tekintettel arra, hogy a javaslatok szorosan kapcsolódnak egymáshoz⁽¹¹⁾, és számos keresztivatkozást tartalmaznak, helyénvalónak tűnik, hogy az európai adatvédelmi biztos egyetlen véleményben értékelje őket.

9. ÖSSZEZÉS

45. A fentiek fényében az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi a társjogalkotók számára:

- (1) mérlegelni kell harmonizált kritériumok és módszerek kidolgozását az EU-n belüli azon járatok kiválasztásához, amelyekről előzetes utasinformációkat kell gyűjteni;
- (2) az API bűnüldözési javaslatban konkrét intézkedéseket kell előírni, amelyekkel biztosítható a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából kezelt előzetes utasinformációk biztonsága, vagy alternatívaként az API határigazgatási javaslatban hivatkozni kell a vonatkozó biztonsági szabályokra;
- (3) a határigazgatási javaslat 12. cikkében egyértelművé kell tenni, hogy amennyiben az útválasztó technikai okokból nem tudja továbbítani az előzetes utasinformációkat az illetékes nemzeti hatóságoknak, az adatokat automatikusan törölni kell;

⁽⁴⁾ COM(2022) 729 final.

⁽⁵⁾ COM(2022) 731 final.

⁽⁶⁾ Lásd az API határigazgatási javaslat 1. cikkét.

⁽⁷⁾ COM(2022) 731 final, az API bűnüldözési javaslat indokolása, 3. o.

⁽⁸⁾ COM(2021) 277 final.

⁽⁹⁾ Az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2178 (2014), 2309 (2016), 2396 (2017) és 2482(2019) sz. határozatai, valamint az EBESZ Miniszteri Tanácsának 2016. december 9-i 6/16. sz. határozata az előzetes utasinformációk felhasználásának fokozásáról.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében történő védelméről, valamint az ilyen személyek szabad mozgásáról adatok, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezése (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

⁽¹¹⁾ Lásd az API bűnüldözési javaslat (11) preambulumbekzdését.

- (4) az API határigazgatási javaslatban egyértelművé kell tenni az előzetes utasinformációk továbbítására vonatkozó kötelezettség megosztását azokban az esetekben, amikor a járatot több légi fuvarozó közösen üzemelteti.

Brüsszel, 2023. február 8.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

A TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Az 5. cikk (2) bekezdése szerint benyújtandó információk

Európai Területi együttműködési csoportosulás (ETT) létrehozása

(Az Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 1082/2006/EK rendelete (HL L 210., 2006.7.31., 19. o.))

(2023/C 84/03)

I.1. Név, cím és kapcsolattartó

Bejegyzett név: Agrupamento Europeu de Cooperação Territorial Eurocidade Porta da Europa

Bejegyzett székhely: Edifício da Alfândega, 6355-217 Vilar Formoso, Portugal

Kapcsolat: Miguel Pinto, camara@cm-almeida.pt

I.2. A társulás működésének időtartama

A társulás működésének időtartama: határozatlan idejű

Bejegyzés kelte: 2023. 2. 17.

II. Célkitűzések

Az „Eurocidade Porta da Europa” ETT együttműködési célkitűzései a következők:

- a) olyan közös javaslatok kidolgozása, amelyek azonosítják a gazdasági fejlődés terén felmerülő főbb problémákat és akadályokat, és olyan új eszközök révén reagálnak azokra, amelyek célja, hogy fellendítsék a gazdasági tevékenységet, valamint fokozzák a munkahelyteremtést és az ETT által lefedett térség elnéptelenedése elleni küzdelmet, garantálva eközben a gazdasági és társadalmi kohéziót. A két ország kormányának tájékoztatása ezekről a javaslatokról annak érdekében, hogy együttműködjenek a nemzeti szintű politikák meghatározásában és végrehajtásában, illetve az európai uniós támogatások megszerzésében;
- b) az intézményi, gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti kohézió előmozdítása az ETT által lefedett térségben, a határeffektust lehetőségként használva fel a területi és a társadalmi-gazdasági fejlődés megvalósításához, tiszteletben tartva a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend fenntartható fejlődési célkitűzéseit;
- c) olyan, a térség irányítására és korszerűsítésére szolgáló mechanizmusok létrehozása, amelyek képesek az emberek megtartására és odavonzására, a foglalkoztatás dinamikájának megteremtésére és megszilárdítására, valamint a termelőberuházások állandóságának biztosítására;
- d) a helyi vállalkozói szellemnek és a területi innovációnak mint az integrált területfejlesztés alapjának ösztönzése, ezáltal előmozdítva a gazdasági versenyképességet, a környezeti fenntarthatóságot és a társadalmi kohézióval összekapcsolható jólétet, hiszen ezek elősegítik a vállalkozások létrehozását, a munkahelyteremtést és a beruházások vonzását;
- e) olyan intézkedések végrehajtása, amelyek megszüntetik vagy minimálisra csökkentik a térség vállalkozásait és polgárait terhelő közigazgatási költségeket;
- f) olyan mechanizmusok kidolgozása, amelyek előmozdítják a körforgásos gazdaságot, az új ismereteknek a gazdasági rendszerbe való folyamatos beépítését, a világgazdaságban való versenyképes részvételt és a digitális eszközök használatát;
- g) a tagok közötti kapcsolatok előmozdítása az egymást kiegészítő jelleg, a belső erőforrások és az évszázados együttélés hagyománya alapján, a kollektív előnyöket és a társadalmi igazságosságot középpontba helyező európai polgárság modelljének népszerűsítésével;
- h) az erőfeszítések és az erőforrások egyesítése az ETT által lefedett térségben már meglévő vagy a jövőben létrehozandó berendezések, szolgáltatások és infrastruktúra közös megtervezése és kezelése révén, arra törekedve, hogy azokat a lakosság együttélését elősegítő eszközként használják;

- i) az Európai Unió által társfinanszírozott területi együttműködési programok és projektek végrehajtása és irányítása. Egyéb szerződések és megállapodások végrehajtása és irányítása bármely olyan intézkedésnek a kidolgozása érdekében, amely részesülhet a két ország által elfogadott vagy tervbe vett pénzügyi eszközökből;
- j) az ipari bázisban rejlő potenciálnak és a vállalkozások vonzerejének a növelése, előmozdítása és serkentése;
- k) az ETT által lefedett térség hagyományos kereskedelmi területeinek rehabilitációja a helyi kereskedelmet és szabadtéri bevásárlóközpontok fejlesztését támogató szolgáltatások révén;
- l) törekvés az ETT főbb központjai közötti helyi tömegközlekedési szolgáltatás javítására, elősegítve a mobilitást mint a rendelkezésre álló erőforrások fenntartható használatának eszközét;
- m) annak megvizsgálása, hogy milyen lehetőségek vannak a „határ menti ingázó munkavállaló” státusz létrehozására és elismerésére;
- n) közös mechanizmusok és programok végrehajtása a határ menti területek igazgatási és infrastrukturális korszerűsítésére;
- o) kétnyelvű tartalmak létrehozásának előmozdítása az ETT által lefedett térségben, különösen a szolgáltatásnyújtás terén;
- p) a tudományos és technológiai rendszer szervezeteivel, a képzési szervekkel és a megfelelő hatáskörökkel rendelkező egyéb szervezetekkel kötött megállapodások és jegyzőkönyvek révén közös képzési programok végrehajtása a meglévő vállalkozások számára. Ennek célja, hogy támogassa innovatív projektek végrehajtását, új készségek elsajátítását és az emberi erőforrások képesítését, megszólítva úgy a munkanélkülieket, mint az aktív munkavállalókat és az önálló vállalkozókat;
- q) az ETT által lefedett térségben működő különféle képzési és oktatási központok közötti partnerségek ösztönzése közös projektek kidolgozása érdekében, szoros együttműködésben a többi helyi hatósággal;
- r) a polgári védelemhez és biztonsághoz kapcsolódó határ menti erőforrások koordinációjának megerősítése, előmozdítva és megkönnyítve a spanyol és a portugál fél illetékes szervei közötti kapcsolatokat a kockázatmegelőzéssel és a vészhelyzet vagy katasztrófa esetén történő közös fellépéssel kapcsolatos emberi és anyagi erőforrások közös tervezésének és irányításának céljával;
- s) együttműködés mindkét ország közigazgatásával az egészségügyi ellátás javítása érdekében;
- t) közös programok létrehozása a gazdasági tevékenység ösztönzésére, amit a Portugália és Spanyolország közötti kapcsolatok éppúgy erősítenek, mint a vállalkozói szervezeteknek az ETT-n belüli részvétele;
- u) közszolgáltatások kínálatának megszervezése az „europolgársági igazolvány”, az együttélés előnyeinek terjesztésére szolgáló elsődleges eszköz létrehozása révén;
- v) idegenforgalmi élénkítő terv kidolgozásának előmozdítása az együttműködésen alapuló kormányzás kritériumainak alapján. A terv célja, hogy az ETT által lefedett térség kiemelkedő turisztikai célponttá váljon, kiaknázva a tagok közös jellemzőit és történelmét;
- w) tematikus és szakosodott vásárookra vonatkozó integrált terv kidolgozása a meglévő helyi erőforrások közös és méretgazdaságos kihasználásának előmozdítása érdekében;
- x) tanórán kívüli tevékenységek, sport- és kulturális események közös szervezése éves szinten, ezáltal előmozdítva a fiataloknak az európai polgárság gyakorlására irányuló képzetét;
- y) az Ibériai-félszigetre jellemző olyan rendezvények megszervezésének ösztönzése az ETT által lefedett térségben, amelyek turistákat és látogatókat, valamint beruházásokat vonzhatnak, illetve előmozdíthatják a vállalkozói, kereskedelmi és kulturális párbeszédet és cserekapcsolatokat;
- z) bármely olyan téma, amely érdemes határokon átnyúló és régiók közötti együttműködésre, tiszteletben tartva az „Eurocidade Porta da Europa” ETT összes tagjának belső hatásköreit, az ETT-rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1082/2006/EK rendelete (2006. július 5.) az európai területi együttműködési csoportosulásról (HL L 210., 2006.7.31., 19. o.).

III. További információk a társulás nevével kapcsolatban

IV. Tagok

IV.1. A társulásban részt vevő tagok száma összesen: 4

IV.2. Mely országokhoz tartoznak a társulás tagjai? ES, PT

IV.3. Információ a társulás tagjairól ⁽²⁾

Hivatalos név: Município de Almeida

Postacím: Praça da Liberdade, n.º 8, Almeida, 6355-130 Portugal

Honlap: <https://www.cm-almeida.pt/>

A tag típusa: helyi hatóság

Hivatalos név: Ayuntamiento de Fuentes de Oñoro

Postacím: Plaza España, 1, Fuentes de Oñoro, 37480 España

Honlap: <https://ayuntamientofuentesdeonoro.com/>

A tag típusa: helyi hatóság

Hivatalos név: Ayuntamiento de Ciudad Rodrigo

Postacím: Plaza Mayor, 27, Ciudad Rodrigo, 37500 España

Honlap: <https://www.ciudadrodrigo.es/>

A tag típusa: helyi hatóság

Hivatalos név: Freguesia de Vilar Formoso

Postacím: Rua do Externato, n.º 11, Vilar Formoso, 6355-265 Portugal

Honlap: <http://www.jf-vilarformoso.pt/>

A tag típusa: helyi hatóság

⁽²⁾ Minden tagra vonatkozóan külön kitöltendő.

V

(Hirdetmények)

KÖZIGAZGATÁSI ELJÁRÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Pályázati felhívás vezető versenypolitikai közgazdász állás betöltésére (AD 14-es besorolás)**Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP)****Ideiglenes alkalmazotti megbízás az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 2. cikkének a) pontja szerint****COM/2023/10427**

(2023/C 84/04)

Az Európai Bizottság álláshirdetést tett közzé (hivatkozási szám: COM/2023/10427) a Versenypolitikai Főigazgatóság vezető versenypolitikai közgazdász állásának betöltésére (AD 14-es besorolás).

Az álláshirdetés 24 nyelven készült szövegének megtekintéséhez és a pályázat benyújtásához kérjük, látogasson el az Európai Bizottság alábbi weboldalára: <https://europa.eu/!v63qnF>

EGYÉB JOGI AKTUSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

(2023/C 84/05)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely az e közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Varaždinsko bučino ulje”**EU-szám: PGI-HR-02632 – 2020.9.11****OEM () OFJ (X)****1. Elnevezés (OEM vagy OFJ)**

„Varaždinsko bučino ulje”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Horvát Köztársaság

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása**3.1. A termék típusa**

1.5. osztály: Olajok és zsírok (vaj, margarin, olaj stb.)

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

A „Varaždinsko bučino ulje” a közönséges tök (*Cucurbita pepo* L.) magjának pörkölésével és mechanikus préselésével nyert szűz étolaj.

A „Varaždinsko bučino ulje” sötétzöldtől feketéig terjedő színű, vöröses árnyalattal. Aromájában a pörkölés illata dominál, amelyhez egy diófélékre emlékeztető sajátos zamat társul, és nincs benne semmilyen furcsa vagy avas szag vagy íz. A „Varaždinsko bučino ulje” aromás, íze lágy és kellemes, és a pörkölt tökmag egyértelműen azonosítható illatával rendelkezik. Illatos és fűszeres jegyeket mutat, kiegyensúlyozott bukéval. A „Varaždinsko bučino ulje” legalább 70 %-ban telítetlen zsírsavakat tartalmaz, a szabad zsírsavak aránya (olajsavban kifejezve) ≤ 1 % és a peroxidérték ≤ 4 mmol O₂/kg. A „Varaždinsko bučino ulje” harmonikus, finom és vizuálisan vonzó textúrájú, jó viszkozitású és fényes színű. A „Varaždinsko bučino ulje” palackozása legfeljebb 1 liter űrtartalmú üvegedényekbe történik.

(¹) HL L 343., 2012.12.14., 1. o.

3.3. *Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)*

A „Varaždinsko bučino ulje” a közönséges tök (*Cucurbita pepo* L.) szárított magjából készül.

3.4. *Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni*

A „Varaždinsko bučino ulje” előállításának valamennyi szakaszát, a tök termesztésétől a mag betakarításáig és olajjá történő feldolgozásáig, a 4. pontban említett meghatározott földrajzi területen kell elvégezni.

3.5. *A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok*

–

3.6. *A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok*

–

4. **A földrajzi terület tömör meghatározása**

A tök ültetésétől egészen az olaj előállításáig a „Varaždinsko bučino ulje” termelésének földrajzi területe Varaždin megye egész területe. Varaždin megye északnyugaton Szlovéniával, északon Međimurje megyével, keleten Koprivnica-Križevci megyével, délen Zágráb megyével, délnyugaton pedig Krapina-Zagorje megyével határos.

5. **Kapcsolat a földrajzi területtel**

A „Varaždinsko bučino ulje” és a termőterülete közötti ok-okozati összefüggés az olaj hírnevén alapul, amely a Varaždin megyében folytatott olaj-előállítás hosszú hagyománya nyomán alakult ki.

A földrajzi terület sajátosságai

Varaždin megye területének nagy része szántóföld, ennek megfelelően a lakosság ősidők óta földműveléssel foglalkozik. E földrajzi terület kedvező éghajlati és talajviszonyokkal rendelkezik a közönséges tök termesztéséhez. A Köppen-féle éghajlati osztályozás szerint Varaždin megyében mérsékelt meleg és mérsékelt hideg az éghajlat. A tök virágzása és betakarítása idején a több éven át mért éghajlati viszonyok 14,9 °C és 20,1 °C közötti átlaghőmérsékletet, 78,3 % és 85 % közötti relatív páratartalmat, valamint 73 mm és 100 mm közötti átlagos havi csapadékmennyiséget mutatnak. A három nyári hónap (június–augusztus) a legcsapadékosabb, az átlagos csapadékmennyiség meghaladja a 90 mm-t, ami az éves csapadékmennyiség mintegy harmadát teszi ki. A csapadék mintegy 60 %-a a vegetációs időszakban fordul elő. A csapadékmennyiség alakulása kedvező feltételeket biztosít a „Varaždinsko bučino ulje” előállításához használt tök és tökmag termesztéséhez. A talaj és a mikroklíma jelentős szerepet játszik a tök termesztésében, és ez magyarázza a „Varaždinsko bučino ulje” ezen éghajlati és talajviszonyok közötti különleges minőségét.

Varaždin megyében több száz évre nyúlik vissza a „Varaždinsko bučino ulje” előállításának hagyománya. Történelmi feljegyzések tanúsága szerint a Varaždin melletti Biškupec falu lakói már 150 évvel ezelőtt foglalkoztak tök termesztésével és tökmagolaj előállításával. A tökmagolaj készítése a 19. század közepén indult, amikor is a termelők különböző kereskedelmi vásárokat vittek tökmagolajukat. Az 1864 augusztusában, szeptemberében és októberében Zágrábban megrendezett első dalmát–horvát–szlávón kereskedelmi vásáron csak Varaždin megyében előállított tökmagolajok szerepeltek. Ezeket Varaždin megyében állította elő a Bela falui Metel Barlaša-večki Ožegović báró és a Martijanec falui Juraj Rauch báró (Šuhaj & Devide, 1864, Prva izložba dalmatinsko-hrvatsko-slavonska mjeseca kolovoza, rujna i listopada 1864 obdržavana u Zagrebu [Első dalmát–horvát–szlávón kereskedelmi vásár 1864 augusztusában, szeptemberében és októberében Zágrábban], Brzotisak A. Jakić).

A „Varaždinsko bučino ulje” ipari termelése 1917-re nyúlik vissza, amikor Varaždinban megkezdte működését az Első Varaždini Hidraulikus Olajsajtoló üzem. A tökmag feldolgozása előtti hosszú hántolási folyamatot megszüntető hántológépek megjelenésének köszönhetően emelkedett a „Varaždinsko bučino ulje” termelése, egy gyár pedig mindig felvásárolta a Varaždin megyében előállított összes tökmagot.

A „Varaždinsko bučino ulje” a „Monografija Općine Vidovec” [Vidovec település monográfiája] című műben e terület egyik szimbólumaként kerül említésre. A tökmag és tökmagolaj előállítását már több mint egy évszázada végzik a Varaždin melletti Vidovec településen, ahol 1936-ban nyitották meg a tökmagból tökmagolajat készítő első üzemet. A hosszú termelési hagyományoknak, a föld műveléséhez és a tökmag előállításához és feldolgozásához szükséges kemény munkájuknak és szakértelmüknek, illetve a know-how-ba és technológiába való rendszeres beruházásnak köszönhetően a Varaždin megyei lakosok évtizedek óta végzik a kiváló minőségű „Varaždinsko bučino ulje” készítését.

A „Varaždinsko bučino ulje” tulajdonságait az előállítása során alkalmazott helyi gyakorlatok eredményezik. A birtokukban lévő tapasztalatnak és know-how-nak köszönhetően a termelők a „Varaždinsko bučino ulje” előállítása során alacsonyabb hőmérsékleten dolgozzák fel a tökmagot, így az édesebb illatjegyeket bocsát ki, mint normál pörkölési hőmérsékleten végzett feldolgozás esetén. Ezenkívül a masszív alakítás során kis mennyiségű étkezési só adnak a ledarált tökmaghoz, ami hozzájárul a „Varaždinsko bučino ulje” különleges minőségéhez (Nenad Martinec, Sandra Balbino, Jasminka Dobša, Vesna Šimunić-Mežnarić, Saša Legen: Macro and microelements in pumpkin seed oils: Effect of processing, crop season, and country of origin [Makro- és mikroelemek a tökmagolajokban: a feldolgozás, a termesztési időszak és a származási ország hatása], 2019, Food Science & Nutrition, 1–11. o.).

A termék sajátosságai

A „Varaždinsko bučino ulje” tökmagból való előállítását egyedi folyamat útján végzik, amely abban tér el más növényi olajok előállításától, hogy mechanikus úton, hő felhasználásával és adalékanyagok nélkül történik, ami kiváló minőségű és különleges érzékszervi tulajdonságokkal rendelkező olajat eredményez.

A „Varaždinsko bučino ulje” aromás, íze és aromája finom és kellemes. Az olaj illatos és fűszeres jegyeket hordoz, a pörkölt tökmag egyértelműen felismerhető illatával. A „Varaždinsko bučino ulje” a pörkölt tökmag kiegyensúlyozott bukéját mutatja, ami hozzájárul a termék kellemes, harmonikus ízéhez.

A tudományos közösség is egyre nagyobb érdeklődést mutat a „Varaždinsko bučino ulje” iránt, hiszen a termék egyre több olyan munka tárgyát képezi, amelyek elemzik és más tökmagolajokkal vetik össze az olaj tulajdonságait. A kutatások szerint a „Varaždinsko bučino ulje” kiemelkedő eredményeket mutat az alapvető szabványos minőségi paraméterek tekintetében. Ennek megfelelően a Horvátország más területein termelt tökmagolajokkal összevetve a Varaždin megyében termelt „Varaždinsko bučino ulje” olajoknál a legalacsonyabb a sokéves átlag a szabad zsírsavak aránya (olajsavban kifejezett értéke $\leq 1\%$) és a peroxidérték (≤ 4 mmol O₂/kg) terén, más szóval tehát ezek a jobb minőségű olajok (Sandra Balbino: Vrhunska kvaliteta bučinog ulja – izazovi i mogućnosti, I. Znanstveni skup – Varaždinsko bučino ulje [Kiváló minőségű tökmagolaj – kihívások és lehetőségek, első tudományos konferencia – Varaždinsko bučino ulje], 2020, absztrakt). A „Varaždinsko bučino ulje” nagy arányban tartalmaz olyan telítetlen zsírsavakat, mint az esszenciális lenolajsav és az olajsav (legalább 70 % a telítetlen zsírsavak aránya).

Zsírsavösszetételének köszönhetően a „Varaždinsko bučino ulje” az omega-3 telítetlen zsírsavak egyik legfontosabb forrása, amelyek egészségügyi előnyei tudományosan bizonyítottak. (Ivančica Delaš, 2010: Zaboravljene vrijednosti – bučino ulje [A tökmagolaj elfeledett előnyei], 38–42. o., Hrvatski časopis za prehranbenu tehnologiju, biotehnologiju i nutricionizam 5 (1–2)).

A „Varaždinsko bučino ulje” Varaždin megye büszkesége. Ez szerepel a „Katalog poljoprivrednih proizvoda i proizvođača Varaždinske županije” [Varaždin megye mezőgazdasági termékeinek és termelőinek katalógusa] című tájékoztató kiadvány egy részében, valamint a megye által a termelőkkel és séfekkel együttműködésben a hagyományos termékek hírnevének népszerűsítésére kiadott promóciós anyagokban is. A további kiadványok közé tartozik a „Varaždinsko bučino ulje” című tájékoztató füzet, valamint a „Šetnja varaždinskim krajem” [A varaždini régió bejárása] és a „Dobrodošli u Bučograd” [Isten hozott tökvárosban] című képes mesekönyv, amelyek a „Varaždinsko bučino ulje” témakörét dolgozzák fel. Mindez egyértelműen mutatja a „Varaždinsko bučino ulje” hírnevét Varaždin megyében, sőt egész Horvátországban.

A meghatározott földrajzi területen gazdag hagyománya van a híres „Varaždinsko bučino ulje” előállításának, és a „Varaždinsko bučino ulje” elnevezést a mai napig használják a köznapi nyelvben (számla és szállítólevél, 2018, kiállítója az Uslužna uljara Patrčević [Patrčević olajsajtoló üzem]).

A földrajzi terület és a termék között ok-okozati összefüggés

A „Varaždinsko bučino ulje” és Varaždin megye közötti ok-okozati összefüggés alapja az évszázados előállítási hagyomány, amelynek köszönhetően a termék idővel ismertté vált.

A „Varaždinsko bučino ulje” a varaždini régió kulináris örökségének szerves része. Gasztronómiai tulajdonságainak – jellegzetes diós ízének (Petra Regović, szakdolgozat, 2013, 1. és 53. o.) és a pörkölt tökmag illatának – köszönhetően a „Varaždinsko bučino ulje” immár több mint egy évszázada nélkülözhetetlen a varaždini régió ételeinek hagyományos elkészítéséhez.

Az ingyencégek készítéséről szóló különböző kiadványok, a receptek és az idegenvezetők szerint a „Varaždinsko bučino ulje” a varaždini régió jellegzetes terméke, amelyet számos fogyasztó varaždini specialitásként tart számon (Čuvari tradicije, okusa i mirisa varaždinskog kraja [A varaždini régió hagyományainak, ízeinek és illatainak őrzői], 2016; „Varaždinsko bučino ulje”, tájékoztató füzet).

Damir Crleni, a híres séf olyan különböző ételek egyszerű receptjeit állította össze, amelyek fő összetevője a „Varaždinsko bučino ulje”. E recepteket a Varaždin megye által kiadott szakácskönyv gyűjti össze (Damir Crleni 2018, „Varaždinsko bučino ulje”, Knjiga recepata [„Varaždinsko bučino ulje” receptkönyv]), míg Varaždin megye hagyományos szakácskönyve teljes egészében a sütőtök és a „Varaždinsko bučino ulje” témakörén alapul (Damir Crleni 2019, Tradicijska kuharica, knjiga recepata [Hagyományos szakácskönyv és receptkönyv]).

Az a tény is a termék hírnevét mutatja, hogy a „Varaždinsko bučino ulje” rendszeresen bemutatásra kerül a Varaždin megyei fesztiválokon, kiállításokon és rendezvényeken. A 2011 óta megrendezett „Izložba bučinog ulja” [tökmagolaj-kiállítás] célja, hogy felhívja a termelők és a fogyasztók figyelmét e termék fogyasztásának fontosságára. Az Ausztriából, Szlovéniából és Magyarországról érkező tökmagolaj-termelők részvételének köszönhetően az évente megrendezett kiállítás 2018 óta nemzetközi jelleget öltött. A különböző olajok tulajdonságait tökmagolaj-kóstolókon értékelik, a legjobb termelők pedig okleveleket és díjakat kapnak. A „Varaždinsko bučino ulje” minőségét évtizedek óta elismerik a Horvátországon kívüli kiállításokon is, amit az elmúlt évek során Párizsban, Belgiumban és Ausztriában elnyert számos díj és kitüntetés is bizonyít (Monde Selection, GOLD QUALITY AWARD az 59. World Selection 2020 of Food Products kiállításon; Agence pour la Valorisation des Produits Agricoles, 18ème Concours International „Les Huiles du Monde” AVPA – Párizs, 2020; harmadik Alpe-Adria Ölprämierung, Ausztria, 2020).

A „Varaždinsko bučino ulje” a varaždin megyei turizmusösztönző tevékenységekben érintett más hagyományos termékek körében is előkelő helyet foglal el, a „Varaždinska županija: Put kroz vrijeme” [Varaždin megye: Időutazás] című promóciós anyag pedig kiemeli, hogy a „Varaždinsko bučino ulje” ősidők óta elengedhetetlen ízesítője az ételeknek, amikor a helyi térségbe látogató vendégek számára lakomát szerveznek, hogy megköszönhessék velük a hagyományos termékeket (varaždin megyei turisztikai hivatal, 2014, Skromni i svečani objed, Na seljačkim kolima [Hétköznapi ételek és lakomák, a székéren], 14. o.).

A „Varaždinsko bučino ulje” és a földrajzi terület közötti kapcsolatot igazoló összes rendelkezésre álló dokumentum bekerült a monográfiába, amely áttekintést ad a hagyományos előállításról, a technika állásáról és az olaj táplálkozási és egészségügyi előnyeivel kapcsolatos legújabb tudományos ismeretokről (Roman Ozimec, Dragutin Vincek, Sandra Balbino, Mara Bogović, Davor Hostić, Damir Crleni, Ivan Goričanec: Varaždinsko bučino ulje – monografija [Varaždinsko bučino ulje: monográfia] 2020, 1–208. o.).

A „Varaždinsko bučino ulje” hírnevét a helyi kistermelőknek köszönhetően sikerült megőrizni, akik generációk óta használják ezt az elnevezést a köznapi nyelvben és a termék helyi piacokon történő értékesítése során (Varaždinske vijesti, 1982, Potvrda dobrog ugleda [A jó hírnév megerősítése], 12. o.; Varaždinske vijesti, 1984, Bogata i raznovrsna zimnica [A téli élelmezés gazdag változatossága], 10. o.).

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Varazdinsko_bucino_ulje_specifikacija_14092022.pdf

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU